

"Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!"

2009 gruodis

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Nr. 12 (182)

KASPARAS BEKEŠAS

Dailininkas Liudvikas Pocius

Sveikiname

Juozą Parnarauską
80-mečio proga

Vytautą Eidukonį
80-mečio proga

Gediminą Ruzgį
50-mečio proga

Gintautą Ereminą
35 metų sukakties proga

Sveikiname Mažosios
Lietuvos reikalų tarybą
su jos veiklos
dvidešimtmečiu

Prie milžinkapio

Prof. **Ona Voverienė**

Į Lietuvos tūkstantmečio renginių spalvingą įvairovę harmoningai įsiliejo Vengrijos ambasados (nepaprastasis ir įgaliotasis VR ambasadorius Peteris Nosko-Horvatas (Péter Noszkó-Hórváth) bei Lietuvos ir Vengrijos bičiulių kultūros draugijos (pirm. dr. Vytautas Grinius) renginys, organizuotas 2009 m. liepos 5 d., Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos išvakarėse, ir skirtas vengrų didiko, LDK tuometinio valdovo Stepono Batoro kariuomenės vado, karo stratego ir karžygio Kasparo Bekešo atminimui.

Renginys vyko Vilniuje, už Vilnelės, priešais Seikiškių parką, Bekešo kalno papėdėje. Jo pagrindinis akcentas – obelisko, skirto Kasparo Bekešo atminimui, atidengimas.

Gamta nepašykstėjo renginiui gražios saulėtos dienos, papuošdama renginį visomis vasaros spalvomis, bei džiaugsminga susirinkusiųjų nuotaika. Renginyje dalyvavo apie trys šimtai žmonių, Lietuvos ir Vengrijos istorijos žinovų, tarp jų Vengrijos ambasadorius Peteris Noško-Horvatas su savo palyda, pirmasis atkurto Nepriklausomos Lietuvos vadovas, Europos Parlamento narys prof. Vytautas Landsbergis su žmona, Lietuvos ir Vengrijos bičiulių kultūros draugijos nariai, Lietuvos Karališkosios bajorų sąjungos nariai, su jos Vilniaus krašto vadu Jonu Ragausku, bajorų vėliavomis ir herbais priešakyje, Lietuvai pagražinti draugijos (vad. Juozas Dingelis) bei kitų patriotinių Lietuvos visuomeninių organizacijų nariai, žmonės, kuriems rūpi ir yra brangi Lietuvos istorija ir jos istorinės Asmenybės.

Renginys vyko pagal kūrybingai dr. Vytauto Griniaus parengtą renginio scenarijų. Dalyvių vertinimu, jis išliks jų atmintyje, kaip vienas reikšmingiausių istorinių tūkstantmečio minėjimo įvykių, tu-

rėsiantis Lietuvos kultūros istorijoje ateitį.

Pranešėjas aktorius Perlis Vaisieta savo įžanginėje kalboje apibūdino Kasparo Bekešo vaidmenį LDK istorijoje, be kita ko kalbėjo, kad Kasparas Bekešas „tarsi Super Nova staigiai sušvitęs mūsų istorijoje“ (po laikomos nenugalima Polocko tvirtovės užėmimo – O. V.), sukūręs pasaulyje lietuviško ir vengriško ginklo šlovę, „nederamai ilgai buvo užmirštas, o jo laidojimo vieta – viena iš kalvų už Vilnelės – per šimtmečius upės paplauta nuslinko, sunyko, suardydama jo garbei ir atminimui Valdovo, (karaliaus Stepono Batoro - O.V.) pastatytą, aštuoniakampį bokštą...“

Visų susirinkusiųjų į šventę akys kryo į sutvarkytoje Bekešo kalno papėdės įkalnėje stovintį obeliską, kurio keturios plokštumos saulės spindulių sušildytos švietė paslaptimis vengrų ir lietuvių tautų simbolių raštais. (Obelisko kūrėjas „Aukšinio vainiko“ nominacijos tautodailininkas iš Ukmergės Rimas Zinkevičius).

Nuo Bekešo kalno viršaus trimto garsai (šauklis Bajorų sąjungos narys Albinas Batavičius) skelbė renginio pradžią. Karžygio garbei per visą slėnį nuaidėjo poetės Aldonos Puišytės eilės, šlovinančios karžygius, žuvusius už Lietuvos laisvę ir garbę. Prof. Vytautas Landsbergis įvertino LDK kariuomenės vado Kasparo Bekešo žygdarbį ir jo reikšmę tolesnei Lietuvos istorijai, įskaitant ir mūsų dienas, paskelbė karžygio atminimo įamžinimo renginio pradžią. Krašto apsaugos savanorių pučiamųjų orkestras (vad. Ričardas Čiupkovas) iškilmingai sugrojo Lietuvos ir Vengrijos valstybinius himnus. Vengrijos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje J.E. Peteris Nosko ir Lietuvos Karališkosios bajorų sąjungos Vilniaus krašto vadas Jonas Ragauskas, tarę šviesias sveikinimo kalbas, nuėmė uždangą nuo obelisko, pa-

puošto valstybinėmis Lietuvos ir Vengrijos vėliavomis bei Lietuvos bajorų sąjungos vėliava ir herbais. Užrašas ant obelisko keturiomis (lietuvių, vengrų, anglų bei lenkų kalbomis) skelbė, kad jis skirtas „Kasparo Bekešo atminimui – 2009“.

Iškilmingai aidėjo Vengrų maršas, dar vadinamas Rakocio (Rákoczi) maršu iš Hektora Berliozi oratorijos „Fausto pasmerkimas“. Tai vienas populiariausių maršų, grojamas Vengrijoje iškilmingomis progomis. Valstybinių J. Basanavičiaus ir St. Šalkauskio premijų laureatas istorikas, etnologas Libertas Klimka savo pakilioje kalboje atskleidė Kasparo Bekešo, didžiojo karvedžio nuopelnus Istorijai ir Lietuvos Didžiajai Kunigaikštystei; pasidžiaugė, kad didžiosios vengrų tautos, tūkstantmečio tėkmėje saistytos su lietuvių tauta kraujo ir dvasiniais ryšiais, sūnui, pagaliau atsirado paminklas Lietuvos žemėje. Skambėjo herojinės poetės Aldonos Puišytės eilės, Nacionalinės premijos laureatės Veronikos Povilionienės lietuvių liaudies dainų „Vai ant kalno, ant aukštojo“ ir „Karo dainos“ fonografiniai įrašai (ji tuo metu sirgo); akį džiugino Valdovų rūmų ansamblio „Bancheto Musicale“ (vad. J. Mikiškaitė-Vičienė) šokiai, atkurti iš Stepono Batoro rūmuose šoktų jų pirmtakų; instrumentinio ansamblio „Vaivora“ atliktos baladės; Justi-

no Marcinkevičiaus eilės iš jo dramos „Mindaugas“ „Triumfo arkos“ žymūno, solisto Ramūno Urbiečio atliekamos arijos – Ūdrio arija iš Vytauto Klovos operos „Pilėnai“ ir jaunojo bajoro arija iš Jurgio Karnavičiaus operos „Gražina“; jį lauko scenoje pakeitė Operos dainininkė Rasa Juzukonytė. Nacionalinės premijos laureatė prof. Irena Milkevičiūtė po ramios, šviesios ir lyriškos, sutaikančios visus su visais dainos „Tyliai, tyliai Nemunėlis teka...“

Iškilmingą renginį vainikavo, tarsi jo apibendrinimas ar išvada, Justino Marcinkevičiaus eilės iš jo dramos „Katedra“, kviečiančios didžiulį savo Tautą, jos istoriją ir jos karžygius.

Renginio programos sudarytojas, scenarijaus autorius ir pagrindinis visų jos įvykių organizatorius, jo spiritus movens, dr. Vytautas Grinius, savo kalboje nuoširdžiai padėkojo visiems programoje dalyvavusiems vadovams, kalbėtojams, meninės programos atlikėjams, visiems renginyje dalyvavusiems jo svečiams ir vietoje sparnuotų žodžių, kokių jis tikrai moka pasakyti, paprašė išklaudyti Transilvanijos vengrų (Kasparo Bekešo gimtinės) himną – Sėkej, sukurtą 1921 metais, kuris kėlė vengrus į nacionalinio išsivadavimo žygius, panašiai kaip mūsų Maironio „Lietuva brangi...“

Pasakyta 2009 m. liepos 5 d. Bekešo kalno papėdėje

Prof. Vytautas Landsbergis

Daug mūsų tėvynėje gražių ir paslaptinių vietų... Taip sektų sakmę Vincas Krėvė. Neginčysiu, tik pridėsiu pastebėjimą, kad ne vienas Lietuvos kalną laikytas kieno nors – Gedimino, Napoleono – ar tiesiog milžinų kapu. Tai Lietuvos milžinkapiai. Jie tam supilti esą, o saugoma milžinų dvasia gimdanti naujus dvasios milžinus.

Ir Vilniaus kalvos ne kitokios. Juk visi dainuojame, kaip po Žalgirio mūšio suguldė čia daug brolių greta milžinų, o Viešpats jų priglaudė dvasią. Gal Rasose, o gal tame pačiame Antakalny, kur po 580 metų vėl radosi Lietuvos gynėjų milžinų kapai.

O vienas senųjų karių milžinų, išmušęs patį Ivaną Žiaurųjį iš Maskvos užgrobtų Lietuvos žemių, štai ilsisi arba ilsėjosi kalne prie srauniosios Vilnios. Tokio didelio nesupylė Kasparui Bekešui ištikimieji vengrų ir lietuvių kariai, bet pats kalnas priėmė karvedį. Prieš 430 metų.

Tada Lietuvą valdė kitas vengrų didikas Steponas Batoras, išrinktas mūsų didžiuliu kunigaikščiu, o ta pačia proga ir Lenkijos karalium. Abiejų Tautų Respublika todėl taip ir vadinosi, kad valdovai buvo renkami. Steponas pasikvietė savo buvusį Transilvanijos varžovą Kasparą, kad susitauktų kartu gintų

Lietuvą. Atsiėmė Ivano neseniai užgrobtus Polocką, Smolenską... Prie Polocko su savo vengrų husarais pasižymėjęs Kasparas Bekešas tapo priimtas į Lietuvos bajorus, ir du jo sūnūs, Lietuvos piliečiai, vėliau valdė Prienų ir Breslaujos žemes. O karalius Steponas įsteigė Vilniaus universitetą. Deja, tais pačiais metais Kasparas Bekešas mirė Lietuvos tvirtovėje Gardine, bet palaidoti atvežtas į Vilnių, į paties pasirinktą kalną, kuris žmonių lūpose gavo ir tinkamą vardą: Bekešo kalnas. Gedimino ir Bekešo kalnai nuo tada žiūri per Vilnią vienas į kitą.

Didvyrio buvusio kapo vietoje, o jį kadaise nuplovė patvinusi Vilnios upelė, prieš visus amžius davusi miestui vardą, šiomis dienomis atidengtas atminimo paminklas – vengriškas raižytas stulpas. Lietuviško ažuolo, suprantama. Gal koks šviesus mokytojas vaikus atves.

Pašnekėjom, pakoncertavom. Atsisveikindami užtraukėm ir Lietuvos vyrų šienpjovių dainą – iš tų, kurios tebesaugo kaip slaptingieji milžinkapiai istorinį, jau ir mitologinį, pranešimą: *Anoj pusėj Dunojėlio pievelė žaliavo...*

Ne tik Bekešo husarai, štai ir lietuviai toli nujodavo. Šlovingą Vienos miestą, austrų sostinę, nuo turkų gynė.

Jonas Ragauskas, Lietuvos Bajorų Karališkosios sąjungos Vilniaus krašto vadas

Jūsų Ekscelencija Vengrijos Respublikos ambasadoriau Peteri Noško-Horvatai,

Atkurtos Lietuvos Respublikos pirmasis vadove, Didžiai Gerbiamas p. Vytautai Landsbergi, Gerbiamos ponios ir ponai,

Prieš tūkstantį metų kronikoje parašė vardą – Lietuva. Šiandien tas vardas, kuris rašančiajai tebuvo geografinė sąvoka, pilnas gyvybės, jis talpina įvairiausias nuomones, požiūrius, laimės ir džiaugsmo, pasididžiavimo, atradimų ir netekčių, vilties jausmus. Jame sutilpome ir mes, lietuvių tauta, Lietuvos valstybė. Tame tūkstantmetyje į Lietuvos vardą įsiliejo daugybė vyrų ir moterų iš įvairiausių tautų, apie kuriuos išdidžiai galime pasakyti: jie nebeatskiriami Lietuvos istorijos dalis. Šiandien minime vengrų tautos sūnaus, Lietuvos istorijoje beveik prieš pusės tūkstančio metų įrašytą vardą – Kasparas Bekešas.

Bandau savo mintis, jausmus nukelti į tą laikmetį, kad karaliaus Stepono Batoro, taip pat vengro, didžio Lietuvos valstybės vyro, aplinkoje galėčiau pamatyti ir savo giminės šaknis. Taip istorijos buvo lemta, kad bajorų Ragauskų giminė, kaip ir Kasparas Bekešas, buvo arti karaliaus Stepono. Cituoju giminės genealoginę knygą: „Stanislovas Ragauskas (Stanislaw Rogowski) buvo karaliaus Stepono Batoro (kuris valdė 1576-1586 metais) rūmų komendan-

tas. Jis buvo narsios širdies vyras, dalyvavęs visuose karaliaus organizuotuose karuose su Maskva, kuriuose pasirodė kaip rūpestingas ir reikšmingas karys. 1580 metų vasarą jis dalyvavo Velikyje Lukų, Pečioros Rusijos tvirtovių šturme, o 1581 metais kovojo prie Pskovo, kartu su bendražygiais nesunkiai kovoje paėmė Turovlią“.

Todėl neatsitiktinai mūsų giminė turi herbą Szaszor, kurį suteikė kilminga vengrų giminė.

Čia dabar prie Vilnelės, Bekešo kalno papėdeje, aš esu giliai įsitikinęs, kad mano giminės istorija pynėsi ir su Kasparo Bekešo gyvenimo keliais. O jei ir ne, tai juk svarbiausia yra tai, kad tą istoriją prisimename, ją didžiuojamės, o svarbiausia, išsaugome. Išsaugome atminimą tų, kuriems žodis Lietuva ne tik geografinė sąvoka, ar svetima tauta, o būtent tų, kurie savo asmens vardą suliejo, suvienijo su tuo vardu, kuris taip gražiai skamba – Lietuva! Vienas jų – vengras Kasparas Bekešas, mūsų karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Stepono Batoro karo strategas, sėkmingų to meto pergalių karvedys.

Mes, Lietuvos Bajorų Karališkosios Sąjungos nariai, esame kartu su tais, kurie niekada, nei dabar, nei dar po tūkstančių metų nepamirš savo Tėvynės ir jos sūnų nuveiktų darbų vardan Lietuvos. Šis obeliskas dar vienas mūsų tautos himno žodžių turinį „iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia“ papildantis ženklas.

Tėvynę gražina ne vien rūmai ir monumentai

Sofija Daugelavičienė

Su Atgimimu pradėjo keistis Lietuvos kraštovaizdis: miestuose ir kaimuose vietoj lūšnų buvo statydinami nauji namai, geriau tvarkoma jų aplinka, radosi nauji, naują laikmetį ženklinantys monumentai, žuvusiųjų už laisvę atminimą įamžinantys paminklai. Daugeliui gerų ir gražių darbų lėšas skyrė ir tuos darbus vykdė valstybės institucijos, tačiau, keliaudami per Lietuvą, rasime daug privačių rūpesčių išpuoštų sodybų, paminklinių, puošmenoms prilygstančių, ženklų. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad paminklinių ženklų kūrėjai bei statytojai yra žmonės, kuriems teko patirti okupacijų negandas, priespaudą, kalėjimus, tremtį.

Utenos apskrityje Užpalių parapijoje Kušlių kaime jau virš pusantro šimto metų turinčioje sodyboje gyveno viena po kitos Būgų kartos. Tai religingi, garbingi, darbštūs žmonės. Seimoje buvo puoselėjama lietuviška kalba, papročiai, ugdoma meilė ir pagarba Tėvynei. Kaip ir dera žmogui žemėje, jie visi karta iš kartos kūrė, gražino savo tėviškėlę. Konstantinas Būga manė, jog ir jis su šeima ramiai pragyvens šioje

senolių žemėje. Deja, 1951 m. spalį su aštuoniais vaikais, iš kurių šeši buvo nepilnamečiai, žmona Terese, sergančia motina Marijona ir seserimi Danasia darėjo gyvulinuose vagonuose Sibiran...

Tėvas, buvęs ūkininkas, Sibire dirbo kolūkio fermose staliumi. Darban vesdavosi ir vienuolikos metų sūnų Antaną. Kiti vyresnieji dirbo įvairius žemės ūkio darbus. Pasistatė ir namelį, kuriame pragyvenę iki 1956 metų, grįžo Lietuvon. Tik motina Marijona, kelionėje į Sibirą visai pasiligojusi, ten ir mirė. 1989 metais Konstantino sūnūs Antanas ir Jonas jos palaikus parsivežė. Užpalėnai, karstą užkloję Trispalve, palaidojo iš tremties grąžintą savo kraštietę...

Atpirkę iš kolūkio apleistus, kartą nusavintus trobesius, Būgai, giminėms ir geriems žmonėms padedant, vėl tvarkėsi, kūrėsi. Vaikai, pagal galimybes pradėjo mokytis, kas specialiose vidurinėse, kas aukštosiose mokyklose.

Sūnus Antanas įstojo į Salų Žemės ūkio technikumą, įgijo zootechniko specialybę. Jis jau besimokydamas pradėjo drožinėti (už savo kūrinių net buvo apdovanotas). Su kirveliu ir įvairiais kitais įrankiais

nebesiskiria iki šiol. Paskatintas dėstytojų bei pajutęs, kad medis paklūsta jo širdžiai ir rankoms, ėmėsi didesnių darbų.

1989-ji – Lietuvoje Atgimimas! Reikia įamžinti! Savo sodyboje pastatė stogastulpį su išskobta Trispalve ir Vilniaus Katedra. 1996 metais Kušliuose pastatė kryžių kaimo žuvusiems partizanams ir tremtiniams atminti.

Sukūręs šeimą, Antanas pasistatė trobą ir ūkinius pastatus. Namelis ir iš išorės, ir iš vidaus taip išgrąžintas, jog senoliai pasakytų „kaip stiklinitė“. Sodyba apsodinta medžiais, vaiskrūmiais, puikuoja baseinėlis, nuostabus žmonos Nijolės darželis. Ir čia jau pragyventa virš 30 metų, užaugo sūnus ir dukra.

Lietuvą sujaudino Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymas Lietuvoje 1993 metais. Ypač sujaudino jo mirtis 2005 m. Šio žymaus ir viso pasaulio mylimo žmogaus atminimui įamžinti Antanas savo sodyboje pastatė stogastulpį: viršuje – Apvaizdos akis, žemiau – Jonas Paulius laimina mūsų Tėvynę, septyni kryžiai ženklina krikščionybės Lietuvoje šimtmečius.

Neliko be Antano dėmesio ir Lietuvos vardo minėjimo istoriniuose šaltiniuose tūkstantmetis.

Naujame ažuoliniame kūrinyje tarsi dvi iškeltos į dangų rankos dėkoja Dievui už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę, o varpas tarp jų perspėja – budėkite! Dera pridurti, kad neabejingi Lietuvos, savo tėviškės bei Būgų šeimos praeities įamžinimui kiti tos šeimos nariai.

Tėvynei gražinti, atminčiai saugoti nebūtinai turime statydinti rūmus ar monumentalius paminklus; su jautrios širdies šiluma gražiai tvarkoma ir puošiama sodyba, kuklus atminimo ženklas kartais spindi skaisčiau už juos, papuošia atokiausias Tėvynės vietas.

Gausi Būgų giminė prie partizanų ir tremtinių atminimo kryžiaus

Koplytstulpis popiežiaus Jono Pauliaus II atminimui

Lietuvos tūkstantmečio paminklas Medenių kaime

Nežinantys savo istorijos, visada lieka vaikai
Ciceronas

Atiduok mokyklai, ką privalai

Algimantas Lelešius

Garsiosios partizanų deklaracijos 60-mečio proga Marijampolės Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejus, perfrazavęs skatinimą „Atiduok Tėvynei, ką privalai“ į „Atiduok mokyklai, ką privalai“, kreipėsi į visus Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos ir Bendrijos skyrius, ragindamas rinkti parašus dėl Pasipriešinimo istorijos dėstymo ir egzaminų dešimtoje klasėje. Švietimo ir mokslo ministerija gavo laiškus su tūkstančiais parašų, tačiau liko abejojama prašymui.

Švietimo ir mokslo ministerijos valdininkai nesuvokia Pasipriešinimo istorijos, jos epopėjos didingumo, išskirtinumo iš mūsų tautos istorijos. Juk Tauta kovojo žūtbūtinę kovą dėl išlikimo, žuvo per 20 tūkstančių partizanų. Devynerius metus kovota prieš bolševizmą, stabdytas jo plitimas į Europą, kuri egoistiškai mėgavosi taika, nė piršto nepajudindama, kad mums padėtų.

Pasipriešinimo istorija, kova ne dėl turtų, šiltų vietų, pinigų, kas dabar taip garbinama, o dėl kilniausio idealo – už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę – yra neišsenkantis dvasingumo, patriotizmo, pilietiškumo šaltinis.

Mokyklose Pasipriešinimo istorijai skiriami tik

3 – 4 puslapiai, 3 – 4 nuotraukos, dešimtose klasėse pagal programą tėra vos viena pamoka. Užuoat įvedę Pasipriešinimo istorijos kursą ir egzaminą, ministerijos biurokratai atsirašinėja, siūlydami lankyti paminklus, muziejus bei kitokius užklausinio pobūdžio renginius. Akivaizdu, kad Pasipriešinimo istorija stumiama į trečią planą, nes užklausiniai renginiai negali pakeisti, atstoti pamokinės veiklos ir egzamino. Galima įsivaizduoti, kaip mokiniai išmokyti lietuvių kalbą ir literatūrą, jei tik lankyti rašytojų memorialinius muziejus ir paminklus.

Dešimtose klasėse dėstomas pilietinio ugdymo dalykas, pusė jo pamokų, t. y. 18 galima panaudoti Pasipriešinimo istorijai, ką ir daro mokytojai entuziastai. Deja, jų tėra vienetai, nes tokie mokytojai aukštosiose mokyklose nerengiami, jiems Pasipriešinimo istorija taip pat nepažįstama.

2000-aisiais metais kreipiausi raštu į Vytautą Landsbergį, siūlydamas įvesti atskirą Rezistencijos istorijos kursą ir karinio parengimo pamokas mokyklose (kaip dabar jos būtų reikalingos!). Profesorius pasiūlymus pavadino svarbiais ir persiuntė Švietimo ministrui Kornelijui Plateliui. Atgarsio nebuvo. Dabar, panašu, istorija kartojasi.

Pamėginau laimėti vietą, Kazlų Rūdoje. Parašiau politinių kalinių, tremtinių ir šaulių vardu prašymą vietos švietimo skyriui skirti daugiau pamokų Pasipriešinimo istorijai. Užsitikrinau, pasiūlydamas paramą per rinkimus, vietos mero Valdo Kazlos pritarimą, o pastarasis gavo Marijampolės apskrities

švietimo departamento pritarimą; švietimo skyriui beliko taip pat pritarti. Pilietinio ugdymo pamokų sąskaita, 18 pamokų skyrėme Pasipriešinimo istorijai, kurią ir mokytojams dėstyti įdomiau, nei sausoką pilietinio ugdymo kursą. Patirtį plėtėme per mokytojų istorikų konferencijas Druskininkuose (2004 m.), Alytuje (2005 m.) Marijampolėje (2006 m.), vėliau Kaune, Kaišiadoryse (konferencijas organizavo LPKTS, V. Margevičienė).

2006 m. lapkričio 21 d. atviroje pamokoje Pasipriešinimo istorijos tema Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijoje dalyvavo prezidentas Valdas Adamkus. Pamoką vedė Birūta Bujanskienė. Prezidentas labai aukštai įvertino pamoką, pritarė, kad ji buvo vedama ne pagal programą, išpeikė istorijos vadovėlius.

Mūsų parengtas pamokų išplanavimas yra išplatintas per mokytojų istorikų konferencijas visoje Lietuvoje. Turi tą išplanavimą Švietimo ir mokslo ministerija. Norime, kad tas išplanavimas būtų įtrauktas į privalomą programą ir iš šio kurso įvestas egzaminas. Ministerijai keblumų nėra, nes yra išplanavimas, yra puikus Nijolės Gaškaitės vadovėlis „Pasipriešinimas 1944 – 1955 metais“. Reikia tik geranoriškumo.

Patriotinis ugdymas dabar, kai vyksta didelio masto jaunimo emigracija, kai kosmopolitizmas užgožia tautiškumą, kai atsisakyta šauktinių į kariuomenę, kai buvęs okupantas su nostalgija žvilgčioja į mūsų šalį, – Švietimo ir mokslo ministerijos, mokytojų istorikų pareiga ir priedermė.

Jungtinis beprotnamis Niujorke

Vilius Bražėnas

Kada nors ateityje, nuo globalizmo tamsių metų sveikomis smegenimis išlikę istorikai gal parašys, jog 2009 metų rugsėjį pagaliau pratrūko pamažu augusi ir besiplėtusi šlykšti tironiško globalizmo votis. Tai turėjo pagaliau pastebėti net intelektualiniai tiesos pasaulio bailiai, bijoję pažiūrėti į akis realybei.

2009 m. JTO asamblėjoje neišvengiamai kilęs sveiko proto ribose sunkiai įtalpinamas šurmulys dalinai išblaškė tautų laisvės išdavystę pridengusias „internacionalizmo“ JTO miglas. (Žiūr. SAMOKSLAS PRIEŠ ŽMONIJĄ, 1975 m. V. Bražėno knyga.) Jau tada buvo nurodyta, jog Rytų ir Vakarų globalistai (pasaulinės valdžios kūrėjai) siekė ne savų valstybių interesų, o „Naujos Pasaulio Santvarkos“ įgyvendinimo branduolio sukūrimo. Ši JTO asamblėja nebesugebėjo nusišėpti planuojamos NPS tironijos tariamo

neišvengiamumo. Jos tironiški nariai, vyravę asamblėjos nuotaikų iškėlime, aiškiai nušvietė juodos JTO – NPS tironijos ateitį.

Tik pažiūrėkime į šį rugsėjį Niujorke susibūrusią JTO Asamblėją, kurią sunku tiksliau pavadinti, kaip Jungtiniu Beprotnamiu. Tai yra tariamos NPS kūrimo mechanikai. Tikrieji NPS architektai sėdi užkulisuose ir tampo dolerių, eurų bei rublių šokdinamų politinių lėlių virvutes. Jau seniai (1804-1881 gyvenęs) D. Britanijos ministeris pirmininkas Benjaminas Israelis prasitarė: „Pasaulis yra valdomas visai kitų asmenybių, negu įsivaizduoja užkulisų nežina žmonės“.

Tačiau, kaip matėme nacistinio ir komunistinio socializmo statybos tikrovėje, purviną ir kruviną tironijos darbą atlieka mechanikai, mūrininkai, o ne architektai.

Jungtinis Beprotnamis pristato NPS mechanikus, kaip Zimbabvės amžiną prezidentą Mugabį. Jis sugebėjo iš pažangios ir derlingos buvusios Rodezijos

sukurti bado ir mirties oazę – Zimbabvę. Tai vienas NPS „demokratijos“ kūrimo pavyzdys.

Štai kitas, NPS kūrėjas, Libiją 40 metų valdęs, be duinų apsiaustais apsijuosęs, Kadafis. Didžiausias jo nuopelnas terorizme, kiek žinia, yra keleivinio lėktuvo susprogdinimo užsakymas. Tačiau šiuokart pasirodė ir kaip nesustabdomas kalbėtojas iš „demokratinės“ JTO garbės tribūnos. 2009 metų Jungtinis Beprotnamis suteikia gerą progą būsimiems NPS vergams pajusti galimos pasaulinės tironijos tvaiką. Prie to turėtų prisidėti ir Irano prezidentinių rinkimų „laimėtojas“. Jis visad prisistato kaip „atomo (tikrumoje – atominių bombų) už taiką“ kūrėjas. Todėl jis „taikingai“ iškeikia Ameriką ir ypač Izraelį. Gal todėl, kad Izraelis, be jokių europietiškos diplomatijos ceremonijų yra subombardavęs Irako buvusio „demokrato“ Sadamo slapta požeminę („taikingą“) atominio ginklo gamyklą.

Pasirodo – su pagrindu. Staiga trys Vakarų valstybės paskelbė žinias apie Irano slaptas požemines atominių ginklų gamyklas. Net su kai kuriom detalėmis. Tačiau niekas Irano nesustabdo: nei nuo „taikingų“ kalbų, nei nuo „taikingų“ bombų gaminimo proceso. Priedu TV ekranuose pamatėme bandomosios, tikriausiai – ilgų atstumų erdvės raketos šūvį.

Jei būčiau JAV karinių raketų generolu, pasinaudočiau proga išbandyti savą naujausią priešraketinę raketą: bandyčiau pašauti Irano bandomąją raketą. (Bandymas prieš bandymą...) Žinoma, Vakarų „taikos mylėtojams“ ir „diplomatinio proceso“ su nediplomatiškais teroristais siūlytojams, tai atrodytų labai nemandagiu ir nedemokratišku žygiu. O kur kitur, jei ne JTO geriausia pasimokyti „demokratijos“. Ten šių metų Jungtiniame Beprotnamyje Niujorke gausu JTO „demokratijos“ steigėjų. Paimkime, kad ir dar vieną to amato žvaigždę – Venesuelos („amžiną“) prezidentą, Putino ir Batistos bičiulį – Šavežą. Jis, atsistojęs ant naftos statinės, visai iš-

dergė amerikiečius ir Ameriką. Net JAV prezidentą Bušą pavadino velniu. Ir štai, visokių spalvų globalistų kūrinys – JTO suteikia jam pasaulinės garbės tribūną ir dar plačiau pasireikšti prieš JAV chuliganiškoje diplomatijoje. Ir kur? O gi JAV teritorijoje. O kur dar visa ruja Afrikos „amžinų imperatorių“, vadų, vadukų ir įvairių spalvų tironų, mitusių ir dar mintančių Vakarų, daugiausiai – JAV, pagalbos pyragais.

Tačiau šio Jungtinio Beprotnamio šešėlyje labiausiai apgailėtini yra JAV mokesčių mokėtojai ir lojalūs piliečiai apskritai. Jie laiku nebojo išminčių išpėjimų: „Jei, pamatęs blogį neisi jo sunaikinti, jis ateis ir sunaikins tave“. Todėl JAV vyriausybėje pamažu įsitvirtino globalizmo agentai ir vykdo priešvalstybinę, prieštautinę, priešreliginę, JAV suverenitetą naikinančią politiką. Tai įsidėmėtina ypač mažesnių tautų patriotams. Mažas tautas, jei jos nesipriešina jų sunaikinimui, lengviau nužudyti, pagal Stalino receptą: „Jei mums pavyks panaikinti bent vienos kartos patriotizmą ir pasididžiavimą sava tauta, busime nužudę tautą“.

Tačiau mažoms tautoms, kurių yra dauguma, lengviau susitelkti kovai už išlikimą, naudojant Stalino išpėjimą. Joms lengviau žinoti apie savų vadų patikimumą ir susitelkti patriotizmo ir pasididžiavimo kėlimo visokio amžiaus tautiečių tarpe. Tad prisiminkime ir Kun. Stasio Ylos išpėjimą 1950-aisiais metais: „Kas liaujasi kovojęs – miršta“. Kartojau, kartojau ir kartosiu: Kovokime už mūsų garbingos tautos išlikimą. Nemirkime! Netapkime gyvais lavonais! Gražinkime gyvus, vaikščiojančius, lavonus gyvųjų, už tautos išlikimą kovojančiųjų, tarpą. Be pasišventimo, be pasiaukojimo nėra kovos už Tėvynę Lietuvą, ką parodė net visai neseni metai. Yra už ką kovoti! Tai liudijo Lietuvos Dainius Maironis:

„Neveltui bočiai Tave taip gynė, ne veltui dainiai Tave išgyrė“.

Jie žuvo, kad mes laisvi būtume

Liudvika Danielienė

Troškūnuose paminėjome partizanų žūties 60-metį. Renginyje prasidėjo Šv. Mišiomis Troškūnų Šv. Trejybės bažnyčioje. Šv. Mišias aukojo JE Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas ir partizanų kapelionas Monsinjoras Alfonsas Svarinskas. Pamokslo metu vyskupas perskaitė paskutinį partizano laišką ir priminė, kad partizanų kova Lietuvoje nebuvo beprasme. Partizanų pralietas kraujas, jų drąsa, ryžtas, pasiaukojimas ir meilė Tėvynei, tai pamatas, ant kurio buvo statoma Lietuvos Nepriklausomybė.

Pasibaigus Šv. Mišioms, Troškūnų Nepriklausom-

mybės aikštėje prie paminklo Algimanto apygardos partizanams vyko Lietuvos partizanų srities vado Antano Slučkos-Šarūno ir Algimanto apygardos vadovybės 60-ųjų žūties metinių minėjimas. Renginį vedė Troškūnų kultūros skyriaus direktorė Jolanta Pupkienė. Sesuo Nijolė Sadūnaitė savo kalboje paminėjo, kad Lietuvos partizanai prilygsta kankiniams.

Atkurtosios Algimanto apygardos vadas Jonas Kadžionis – buvęs partizanas, kalbėjęs Sibiro lageriuose – su didžiule pagarba kalbėjo apie savo bendražygius. Jam teko kovoti vienose gretose su žuvusiuoju A. Starkum-Monte. J. Kadžionis pakvietė

jaunąją kartą apsilankyti jo atstatytame bunkeryje, pabūti po žeme, tamsoje, šaltyje, drėgmėje ir mirtinoje tyloje pamąstymui, kokiomis sąlygomis gyveno partizanai.

Kalbėjo rajono meras Sigutis Obelevičius, Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio pirmininkas Jonas Čeponis, monsinjoras Alfonsas Svarinskas ir kiti. Dainavo folklorinis ansamblis „Malmaža“.

Pasibaigus minėjimui, išvykome į partizanų žūties vietas Andrioniškio seniūnijoje Butiškių viename. Čia 1949 metais spalio 28 d. sovietų kariai apsupo Rytų Lietuvos partizanų srities štabo bunkerį. Šio štabo vadas A. Slučka-Šarūnas kartu su žmona Joana ir partizanų Jovaiša-Lokiu pateko į beviltišką padėtį, nes pabėgti iš štabo buvo neįmanoma. Sunaikinę štabo dokumentus, jie pasirinko mirtį, nes žinojo, kas jų laukia nelaisvėje: žiaurūs kankinimai, Sibiro lageriai, katorgiškas darbas ir mirtis. A. Slučka-Šarūnas su žmona Joana ir partizanų Jovaiša-Lokiu susisprogdino. A. Slučka-Šarūnas po mirties apdovanotas Vyčio kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinu ir jam suteiktas pulkininko laipsnis.

Iš Andrioniškio pasukome į Šimonių girios glūdumą. Šalia nedidelio Priegodo ežero buvo įkurtas Algimanto apygardos štabo bunkeris. 1949 metų liepos mėn. šio štabo vadu paskirtas A. Starkus-Montė, kuris garsėjo kaip bebaimis karys. Dėl jo taiklaus šaudymo ir geros orientacijos mūsų metu, jis ne kartą buvo išsiveržęs iš sovietų karių apsupties. Tačiau 1949 m. lapkričio 1 d. sovietų kariams apsupus Algimanto apygardos štabą, A. Starkui-Montei nepavyko prasiveržti. Po atkaklių kautynių, štabo vadas pasitaręs su bendražygiais, nutarė gyvi nepa-

Prie paminklo Algimanto partizanams Troškūnuose

siduoti. Kartu su vadu susisprogdino 4 partizanai ir 3 ryšininkės. Šiuos žuvusius partizanus artimieji slapčia palaidojo Adomynės kapinėse. Algimanto apygardos vadui A. Starkui-Montei po mirties buvo suteiktas kario savanorio statusas ir pulkininko laipsnis. 1949 metų lapkričio pirmosiomis dienomis Šimonių girioje sovietų kariai susprogdino 8 partizanų bunkerius. Žuvo 33 partizanai, 10 partizanų pateko į nelaisvę.

Bunkerio dauboje moksleiviai uždegė žvakeles. Partizanų žūties vietoje priesaiką ištikimai tarnauti Lietuvai priėmė Anykščių Dariaus ir Girėno 1-ojo šaulių kuopos trys jaunieji šauliai.

Renginio metu moksleiviai susipažino su partizanine veikla, ryžtu kovoti ir žūti nelygioje kovoje. Tai buvo patriotizmo ir meilės Tėvynei pamoka, kurią moksleiviai išgirdo iš gyvųjų partizanų.

Tautinių vertybių sąskaita nuolaidžiauti – nevalia

Vytautas Alantas

Algimantas Zolubas

LR Seimas kreipėsi į Konstitucinį Teismą (KT) dėl nelietuvių tautybės asmenų vardų ir pavardžių rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose. Jame prašoma KT išaiškinti, ar Lietuvos Respublikoje išduodamuose asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose asmens vardo ir pavardės rašymas kitais lotyniško pagrindo rašmenimis pažeistų Konstitucijoje įtvirtintą lietuvių kalbos, kaip valstybinės kalbos, statusą. Kartą KT jau išaiškino, tačiau baigusio kadencijas prezidento Valdo Adamkaus pažadai ambicingajai Lenkijai neduoda ramybės Seimui ir KT, kad būtų kitaip, kad Lietuva suteiktų privilegiją Lietuvos lenkams jų pavardės rašyti lenkiškais rašmenimis (kodėl tik lenkams?!).

Taigi – kodėl tik lenkams? Kodėl tie lenkai, būdami Lietuvos lenkais, Lietuvos piliečiais, o ne lenkais Lietuvoje, Lenkijos piliečiais, panūdo elgtis pagal Lenkijos įstatymus Lietuvoje?

Akivaizdu, kad ne Lietuvos lenkams, tikriems Lietuvos piliečiams atėjo į galvą siekti tokios privilegijuotos padėties, o buvusiems „autonomininkams“ ir juos palaikančiais Lenkijai, vis dar su nostalgija žvilgčiojančiais į Pilsuckio ir Želigovskio anuomet okupuotą Vilniaus kraštą.

Kai sprendžiami Tautai ir jos valstybei jautrūs klausimai, pataikavimams, nuolaidžiavimams tautinių vertybių sąskaita neturi būti vietos. Apie tai jau iš Amžinybės kalba Vytautas Alantas.

Rašytojas, žurnalistas, publicistas Vytautas Alantas 1987 m. parašė knygą *Tauta istorijos vingiais*. Knyga 1990 m. buvo išleista Čikagoje, o jos fotografuotas leidinys 1992 m. - Vilniuje. Knygos skyrelyje „Prieš

prakalbant“ autorius prisipažįsta: *Knygą rašiau nežinau kiek metų. Kartais pagalvoju, tarsi būčiau rašęs visą gyvenimą... Sunku nusakyti, kada tautos ideologijos dalykai prasideda ir kada baigiasi. Tauta yra gyvas, nuolat pirmyn žengiantis organizmas, tad ir savaime peršasi išvada, kad tautą reikia nuolat kurti.* Šią knygą verta vadinti tautinės ideologijos vadovu, ji greta Katekizmo, etikos pagrindų bei Konstitucijos turėtų būti nagrinėjama mokyklose. Rašinėlio apimtis neleidžia plačiau nagrinėti knygos turinio, tačiau dalį, mano manymu, itin svarbių teiginių iš skyriaus *Pasisakymai*, kuriuos autorius palygino su savo ilgo gyvenimo ir didelės bylos konspektine apžvalga, verta cituoti.

- Jokia kita tauta nedavė savo kaimynams tiek savo kraujo ir smegenų, kaip lietuvių tauta.
- Valstybėje gali būti daug įvairių konfesijų, bet tautos vienijanti branduolį sudaro lietuvybė.
- Tauta be savos kalbos ir kultūros pasmerkta išgaišti.
- Tauta atskleidžia ir išryškina savo asmenybę didvyrių žygiais ir kūrybiniais darbais ir kalba į pasaulį savo talentų lūpomis.
- Tautos paskirtis - surasti savo teisingą tautinį kelią amžių vingiuose.
- Tauta, paklydusi savo istorijos vingiuose, ima orientotis pagal svetimas gaires.
- Tikras patriotas bus ne tas tautietis, kuris garsiai trimituoja per tautos šventes, bet tas, kuris įmūrija patvarią plytą į tėvynės pastatą.
- Kada užtvenksim lietuviško kraujo srovę, tekančią į svetimus baseinus ir sukančią svetimas girnas, kada atgręšim srovę į save?
- Mylėk teisybę, bet pirmų pirmiausia mylėk savo tautos teisybę.
- Lietuvybės drungnumas - pakelė į tautinį susinaikinimą.
- Lietuvis neatlaiko „svetimo klimato“, nors savybėje jo narsybė neginčytina.
- Lietuviška šeima - lietuvybės negęstantis židinys, arba su lietuvybe atsisveikinimo kryžkelė...
- Nulietuvėjimas - tautinė savižudybė ir trąša

svetimiams dirvonams.

- Lietuvis nenusileis lietuviui, bet greit kapituoluoja prieš kitatautį. Ar tai įsisenėjusi iš baudžiamos laikų atlieka, ar tautinio subrendimo stoka, ar imlių svetimybių pamėgimas, ar viskas kartu?
 - Lietuvį tyko per daug pagundų ir pavojų tapti tautos atskalūnu: mums verkiant reikia lietuvybės apaštalu.
 - Tautos išdavimas - didžiausias dievų keršto šaukiantis nusikaltimas.
 - Nėra ko brautis į svetimą sąžinę ir šnipinėti, kas kokiam dievui žibina žvakutę: svarbiausia, kad ten skaisčiai liepsnotų lietuvybės liepsna.
 - Kova dėl lietuvybės yra yrimasis prieš milžinišką srovę.
 - Niekad neužmirškime kelių, vedančių į gimtosios kalbos lopšį!
 - Vargu ar rasime kitą tautą, kuri būtų parodžiusi tiek heroizmo kovodama už savo laisvę kaip lietuviai, bet kodėl jos žiedai taip greit nuvysta, patekę į svetimą dirvą?
 - Mes didžiuojamės esą narsios tautos palikuonys ir žvanginame kartais su savo broliais lietuviais, kartais pamiršdami net ir tikruosiuos savo priešus.
 - Lietuvybė, neturinti šaknų istorijoje, yra kasdienybės paviršiumi plūduriuojantis laivas, kurį vėjai blaško kaip nori, jau nekalbant apie audras.
 - Tautos istorija kaip didysis epas, kuris gal ir turi pradžią, bet neturi pabaigos.
 - Lietuvio tautybės atgimimas dar nėra baigtas.
 - Sekantis XXI amžius bus liuvio tautybės galutinio subrendimo amžius.
 - Lietuvis apčiuops lietuvybės šaknis, kurios jį sieja su tautos senais mistiniais paversmiais.
- Valstybės valdymo mechanizmui pakeisti pakanka kelių mėnesių, pakelti ekonomiką - kelerių metų, o prikelti kosmopolitiškai pažeistą tautą reikia šimtmečio. Šitai turi suvokti lietuvybei neabejinga valdžia ir visuomenė. Tautinių vertybių sąskaita nuolat didiauti - nevalia.

Į Amžinybę išėjus sovietmečio disidentei, lagerių kalinei, Lietuvos Nepriklausomybės gynimo Sausio 13-osios brolijos įkūrėjai, ilgametei pirmininkei, Garbės pirmininkei, Valdybos pirmininkei
Jadvygai Bieliauskienei,
nuoširdžiai užjaučiame šeimą, artimuosius, bendražygius ir
Sausio 13-osios broliją

LLKS valdybos pirmininkas Jonas Burokas
LLKS leidinio „Varpas“ redaktorius Algimantas Zolubas

LLKS žinios

Spalio 15 d. LLKS kreipėsi į Ministrą pirmininką ir Vilniaus miesto merą dėl skulptūrų ant Žaliojo tilto Vilniuje, turinčių sovietinės ideologijos požymių, likimo. Ministro pirmininko tarnyba pavedė Kultūros departamentui išnagrinėti keliamus klausimus ir informuoti pareiškėją. Valstybinė Kultūros paveldo komisija m. spalio 28 d raštu išaiškino, kad

- skulptūros nėra sovietinė simbolika ir, kaip bebūtų skaudu, yra mūsų istorijos, kurią mes – lietuviai – išgyvenome;

- skulptūras sukūrė iškiliausi, dabar jau Lietuvos klasikais pripažinti skulptoriai;

- tiltas su skulptūromis, kaip kompleksinis objektas, Lietuvos įstatymų nustatyta tvarka paskelbtas valstybės saugomu;

- Komisija, įvertinusi nuomones dėl sovietinio laikotarpio Lietuvai reikšmingo kultūrinio palikimo išsaugojimo nutarė rekomenduoti Kultūros paveldo departamentui kartu su miestų savivaldybėmis organizuoti informacinių lentelių prie paveldo objektų (tarp jų ir prie sovietmečio paveldo) įrengimą.

Spalio 29 d. Vilniuje Rasų kapinėse, rotušėje ir Vilniaus įgulos Karininkų Ramovėje vyko renginiai pažymėti prieš 70 metų ilgaamžės Lietuvos sostinės susigrąžinimą Lietuvos valstybei.

Lapkričio 12 d. Seimo parodų galerijoje Seimo narės Vilijos Aleknaitės-Abramikienės iniciatyva buvo pristatyta Lietuvos partizano vado Juozo Lukšos-Daumanto knyga „Partizantai“ (Forest rothers: The Account Of An Anti-soviet Lithuanian Freedom Fighter, 1944-1948) anglų kalba. Renginyje dalyvavo partizanų vado Juozo Lukšos brolis Antanas Lukša, vertėja Laima

Vincė Sruoginis, žurnalistas, Lietuvoje gerai žinomas švedų publicistas, rašytojas ir dokumentinio

filmo prodiuseris, su dideliu pasisekimu išvertęs keletą lietuviškų knygų į švedų kalbą, dokumentinio filmo apie J. Lukšą kūrėjas Jonas Ohman. Į knygos pristatymą buvo atvykę ir keletas užsienio šalių ambasadų Lietuvoje atstovų.

Lapkričio 20 d. nevyriausybinių patriotinės organizacijos įvairiais renginiais paminėjo Lietuvos kariuomenės dieną. Minėjimas prasidėjo šv. Mišiomis Šv. Ignato bažnyčioje, kurias laikė mons. Alfonsas Svarinskas. Po šv. Mišių Gedimino pilies papėdėje prie Mindaugo paminklo buvo pasodintas ažuolas, penkiolika nevyriausybinių organizacijų, tarp jų ir LLKS pasirašė susitarimą su siekiu stiprinti Lietuvos valstybės gynybinius pajėgumus, vienyti patriotinės krašto jėgas. Vakare Vilniaus įgulos karininkų ramovėje įvyko iškilmingas Lietuvos kariuomenės 91 metų sukakčiai paminėti įspūdingas renginys. Jo metu už nuopelnus Tėvynei LLKS ordinais buvo apdovanoti LLKS nariai Gediminas Ruzgys ir Vytautas Baublys.

Gediminas Ruzgys

Vytautas Baublys

VARPAS Leistas politkalinių sovietinės koncentracijos stovylose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. – pogrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn.

Leidėjai Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244.

Adresas: Architektų g. 14-60, tel. 244-46-19

Architektų g. 8-4, tel. 244-21-57. LT-04210 Vilnius.

Redaguoja redakcinė kolegija. Bendradarbiams honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.

182-ojo „Varpo“ numerio redaktorius – Algimantas Zolubas Skaitykite „VARPA“ internete:

http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=6381

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666)

Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas Swedbank, AB;

Sąskaita Nr. LT62 7300 0100 0249 2325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13 b, Vilnius. Tiražas 800 vnt.

Aukos VARPUI

Už aukas „Varpui“ dėkojame:

V. Stonienė – 50 Lt, R. Čeburniui – 10 Lt, Z. Jaškai – 50 Lt (pervedimas), A. Tylai – 100 Lt (pervedimas), J. Kuzmickienei – 20 Lt, R. Kizlaitienei – 20 Lt, A. Valeikienei – 30 Lt, G. Kaubriui – 20 Lt, J. Kojelienei – 10 Lt, V. Baubliui – 100 Lt, A. Lažaninkui – 10 Lt, V. Griniui – 300 Lt (pervedimas), J. Miliušienei – 20 Lt, M. Šironienei – 60 Lt.

Dėkojame už pervedus 2 proc. nuo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame: Edvardui Burokui, Auriui Petkevičiui

LLKS valdybos ir „Varpo“ leidėjų iniciatyva, LGGRT centrui sutikus, pateikiamas s a r a š a s asmenų, kuriems suteiktas atitinkamas statusas

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2009 m. spalio 14 d. posėdžio (protokolo Nr. 2PD-191) išvadomis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus 2009 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. 1V-186 yra pripažintas **Kario savanorio** teisinis statusas šiems ginkluoto pasipriešinimo okupacijai dalyviams:

Fabijonui Aleksiejūnui, gim. 1914 m. Trakų apskr. Kaišiadorių vlsč., (po mirties), Uosio būrio partizanui, slap. Karosas, žuvusiam 1945 m. ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Jonui Baltrūnui, gim. 1904 m. Panevėžio apskr. Ramygalos vlsč., (po mirties), 1941 m. birželio mėn. 22 – 28 d. sukilimo dalyviui, mirusiam 1951 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Jonui Baranauskui, gim. 1929 m. Varėnos apskr. Merkinės vlsč., (po mirties), Bevardžio būrio partizanui, Žvalgo kuopos vadui, slap. Balandis, žuvusiam 1951 m. ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Adolfui Čipliui, gim. 1895 m. Panevėžio apskr. Ramygalos vlsč., (po mirties), asmeniui, kuris 1940 m. birželio 15 d. ėjo Lietuvos Respublikos tikrąją karo tarnybą ir pirmosios sovietinės okupacijos (1940 – 1941 m.) metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1943 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Kario laipsnis – kapitonas.

Sergiejiui (Sergejui) Malevičiui, gim. 1911 m. Vilniaus m., (po mirties), 1941 m. birželio mėn. 22 – 28 d. sukilimo dalyviui, mirusiam įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Kajetonui Matkevičiui, gim. 1900 m. Švenčionių apskr. Daugėlišio vlsč., (po mirties), 1941 m. birželio mėn. 22 – 28 d. sukilimo dalyviui, mirusiam įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Juozui Pranevičiui, gim. 1891 m. Lazdijų apskr. Lazdijų vlsč., (po mirties), Dainavos apygardos Šarūno rinktinės Lakūno būrio partizanų ryšininkui ir rėmėjui, slap. Miškinis, 1945 m. patekusiame į kautynių situaciją, su ginklu dalyvavusiam šiose kautynėse ir jų metu žuvusiam, t.y. ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Vytautui Juozui (Vytui) Selickui (Salickui), gim. 1929 m. Alytaus apskr. Varduvo k., (po mirties), Dainavos apygardos Dzūkų rinktinės partizanui, Kęstučio tėvonijos vadui, slap. Vyturys, žuvusiam 1950 m. ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Pranciškui (Pranui) Traškevičiui, Petro, gim. 1888 m. Biržų apskr. Pasvalio vlsč., (po mirties), asmeniui, kuris 1940 m. birželio 15 d. ėjo Lietuvos Respublikos policijos tarnybą ir pirmosios sovietinės okupacijos (1940 – 1941 m.) metu buvo suimtas, įkalintas, nuteistas, po įkalinimo ištremtas, po tremties apribota gyvenamosios vietos pasirinkimo teisė (uždrausta grįžti ir gyventi Lietuvoje), mirė 1957 m. tremties pasibaigus įkalinimui metu. At-

sargos kario laipsnis – vyresnysis puskarininkis.

Broniui Ulinui, gim. 1904 m. Rygos m., (po mirties), 1941 m. birželio mėn. 22 – 28 d. sukilimo dalyviui.

Alfonsui Usoniui, gim. 1906 m. Ukmergės apskr. Taujėnų vlsč., (po mirties), asmeniui, kuris 1940 m. birželio 15 d. ėjo Lietuvos Respublikos policijos tarnybą ir pirmosios sovietinės okupacijos (1940 – 1941 m.) metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1943 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Atsargos kario laipsnis – jaunesnysis puskarininkis.

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2009 m. spalio 14 d. posėdžio (protokolo Nr. 2PD-191) išvadomis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus 2009 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. 1V-186 yra pripažintas **Laisvės kovų dalyvio** teisinis statusas šiems neginkluoto pasipriešinimo okupacijai dalyviams:

Onai Akelaitienei-Krušinskaitei, gim. 1931 m. Marijampolės apskr. Klebiškio vlsč., Tauro apygardos Birutės rinktinės Tigro, Kovo būrių partizanų ryšininkei ir rėmėjai.

Birutei Adelei Ališauskaitei, gim. 1931 m. Kauno m., Algimanto ir Vyčio apygardų Liūto, Žaibo būrių partizanų rėmėjai.

Gediminui Balčiui, gim. 1907 m. Seinų apskr. Liškiaivos vlsč., (po mirties), antisovietinės pagrindinės organizacijos „Geležinis Vilkas“ nariui. Atsargos kario laipsnis – leitenantas.

Pranui Barkauskui, gim. 1900 m. Marijampolės apskr. Klebiškio vlsč., (po mirties), Lietuvos Respublikos atsargos karininkui, buvusiam vidaus reikalų sistemos pareigūnui, valstybės civilinių įstaigų tarnautojui, politinės organizacijos nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1942 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Atsargos kario laipsnis – vyresnysis leitenantas.

Kazimierui Čipliui, gim. 1897 m. Panevėžio apskr. Ramygalos vlsč., (po mirties), partizanų rėmėjui.

Teodorui Daukantui, gim. 1884 m. Sankt Peterburgo m., (po mirties), Lietuvos Respublikos atsargos karininkui, sukarintos organizacijos nariui (Šaulių sąjungos pirmininkui), valstybės civilinių įstaigų pareigūnui, politinės organizacijos nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas, prasidėjus karui išlaisvintas; taip pat pagrindinės organizacijos nariui nacistinės okupacijos metu ir pasipriešinimo akcijos dalyviui artėjant antrajai sovietų okupacijai. Atsargos brigados generolas.

Kasparo Bekešo paminėjimas ir pagerbimas Vilniuje

Obeliską kūrė tautodailininkas Rimantas Zinkevičius

Obelisko Kasparui Bekešui atminti atidengimas

Renginio svečiai tarp Lietuvos karališųjų bajorų palikuonių

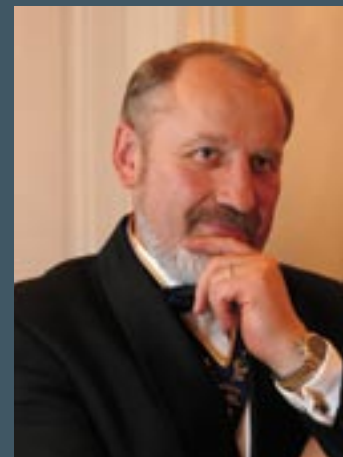

Prof. Vytautas Landsbergis dėkoja dr. Vytautui Griniui už rūpestį Kasparo Bekešo atminimo įamžinimu

Laisvės kovotojų pagerbimas Rasų kapinėse

Prof. Vytautas Landsbergis ir Vengrijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje J.E. Peteris Nosko-Horvatas (Noszkó-Hórváth Péter)

Bajoras Jonas Ragauskas

Ragauskų giminės herbas Szaszor